

POSTANOWIENIE

11 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 11 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa Gminy Miejskiej Kraków
przeciwko W. spółce akcyjnej w K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej W. spółki akcyjnej w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 23 maja 2022 r., I ACa 718/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 2700 (dwa tysiące siedemset) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od W. S.A. w K. na rzecz Gminy Miejskiej Kraków 116 566,14 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot szczegółowo wskazanych w sentencji.

Wyrokiem z 30 maja 2017 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powódki 3 029,10 zł

z ustawowymi odsetkami, oddalił powództwo w pozostałej części i oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z 9 października 2020 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w części zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z 6 grudnia 2016 r. oraz orzekającej o kosztach i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z 23 maja 2022 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powódki 111 102,80 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot szczegółowo wskazanych w sentencji i oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 1) oraz oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt 2).

W skardze kasacyjnej pozwana, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącej w sprawie wystąpiły istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do odpowiedzi na następujące pytania: 1. czy wyrok ustalający opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego ma charakter w każdej sytuacji konstytutywny i ma moc wiążącą, także w sytuacji, gdy w stosunku do stawki obowiązującej i dotychczasowej nie zastosowano procedury wypowiedzenia przewidzianej w art. 77 i nast. u.g.n. w zakresie ustalenia nowej wysokości opłaty rocznej za użytkownię wieczyste?; 2. czy możliwe jest ukształtowanie sytuacji prawnej podmiotów stosunku prawnego, powstałego na skutek zawarcia umowy o oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste z pominięciem procedury wskazanej w art. 78 u.g.n., bezpośrednio przez Sąd powszechny; 3. czy w sprawie toczącej się z powództwa o zapłatę właściciela nieruchomości przeciwko użytkownikowi wieczystemu, z tytułu opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste, możliwe jest tworzenie nowego reżimu prawnego, przez ustalenie nowej kwoty opłaty za użytkowanie wieczyste na podstawie wydanego orzeczenia, określającego wysokość stawki procentowej za użytkowanie wieczyste, z pominięciem sformalizowanej procedury przewidzianej w art. 78 u.g.n. ?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Przedstawione problemy prawne zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. wyroki SN: z 9 października 2020 r., III CSK 80/18 i z 22 stycznia 2021 r., III CSKP 1/21 oraz uchwałę SN z 27 lutego 2020 r., III CZP 58/19). W powyższych orzeczeniach stwierdzono m.in., że w trybie określonym w art. 78-81 u.g.n. może dojść do aktualizacji opłaty rocznej zarówno wtedy, gdy

wynika ona ze zmiany wartości nieruchomości - zastosowanie znajduje wówczas dotychczasowa stawka procentowa - jak i wtedy, gdy wynika ona ze zmiany stawki procentowej. W wyroku z 22 stycznia 2021 r., III CSKP 1/21 Sąd Najwyższy wskazał również, że w wypadku, gdy jeden prawomocny wyrok dotyczy tylko aktualizacji ze względu na zmianę stawki procentowej, a drugi - tylko ze względu na zmianę wartości nieruchomości, orzeczenia te, mimo że dotyczą tej samej opłaty, odnoszą się do różnych budujących ją elementów, a więc mają rozłączny przedmiot. Jeżeli w późniejszej sprawie nie dojdzie do objęcia orzeczeniem łącznie obydwu podstaw obliczenia opłaty, obydwa wyroki funkcjonują równolegle i każdy w swoim zakresie wiąże nie tylko strony i sąd który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej. Skutki prawomocnych orzeczeń wydanych w postępowaniach dotyczących wypowiedzenia wysokości opłaty ze względu na zmianę wartości nieruchomości nie unicestwiły zatem konsekwencji wcześniej dokonanego w sprawie wypowiedzenia stawki opłaty, którego zasadność została potwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu. Wymiar należnej opłaty powinien w tym stanie rzeczy uwzględniać zarówno wynik postępowania dotyczącego zasadności zmiany stawki opłaty, jak i zmiany jej wysokości w związku ze zmianą wartości nieruchomości, jako dwóch składowych decydujących o wysokości opłaty rocznej. Określenie ostatecznej wysokości opłaty stanowi w tym przypadku czynność techniczną, opartą na stosownej operacji matematycznej, uwzględniającą obie miarodajne zmienne (zob. postanowienie SN z 30 czerwca 2023 r., I CSK 3087/22).

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 99 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[S.J.]

[Ł.n]

